

CANTIC

SANTEZ PHILOMEN,

GUERC'HES HA MERZEREZ,

*Embannet Santez gant hon Tadou Santel ar Pabet
Leon XII ha Gregor XVI, o veza abaoe nebeut
amzer beniguet unan demeus e imachou er guær
a Rom, penn-lec'h eus ar bed christen.*

VAR TON RECIT MONTROULEZ.

SELAOUIT, me ho supli, Breizis a bep canton,
S'explica burzudou bras ho cargo a eston,
Grêt var ur Santez nevez, so hanvet Philomen,
Hac a dle interessi oll Breizis christenien.

Disoloidiguez corf Santez Philomen.

Er bloa mil eiz cant ha daou, dre c'hraç Salver ar bed,
Er bemp varnuguent mis mae e c'horf a voe cavet
Epad ar fouill a vez grêt bep bloa e Rom christen,
El lec'h a so consacret da vez ar verzerien.

E cao santez Priscilla, varzu Salaria,
E tisolojot dabord bez ar Zantez vras-mâ,
Var bini e voa gravet e scritur bras en dro :
« O Philomen ! ar peoc'h ganeoc'h-hu ravezo !... »

Qerqent ha ma voe savet gant calz soign ar men bez,
E veljot prest relegou ar Zantez Merzerez,
Hac ur vessel en p'ini e voa goad disec'het,
Ar pezh a laqas eno an oll goal estonet.

Ar goad-se a voa certen merq ar verzerenti
A anduras philomen dre ur maro goal-gri.
Se a voa un test güirion penos voa dre vertus
E devoa hi er scuillet dre e feiz en Jesus.

Histor Merzerenti Santez Philomen.

Merzerenti Philomen so bet anavezet
Dre nombr a vercou patant var e men bez güelet;
Dre revelationou grêt da veur a hini
Pere o devoa certen devotion dezi.

Ar c'henta merq voa un heaur, symbolen esperanç,
Rac ivez un test güirion demeus an oll souffranç
A anduras Sant Clemant demeus abers Trajan,
P'oe stlapet e fonç ar môr dre urz roet gantàn.

An eil voa ur byr, a verq merzerien paour Jesus,
A zinifie poan vras ha tourmantchou eüzus,
Hanval diouz ar re horrubl a ras Diocletien,
Pa laqas merzerenti an tribun Bastien.

An drivet voa ur balmes, placet e creiz ar bez,
Evel sin eus ur victor eclatant, leun souez,
Gounezet var grueldet an infam barnerien,
Ha var an harrach horrubl demeus ar vourrevien.

Neuze e velet daou byr var zu'n traon hac an nec'h,
Pere a sonjet a voa mercou demeus an tec'h
A guemeras un engen var menez Gargano,
Pa gonservas sant Mikeal ur messaer voa eno.

Anfin, güelet a rejot ur fourdelis ive,
Symbolen a inoçanç hac a virginite,
Pere en em unani eno oll assambles
A zisqueus voa Philomen Guerc'hez ha Merzerez.

Qementse so affirmet gant tud meurbet güirion,
Pere so bet enoret a revelation,
E pere e velent sclêr ar pezh e d'oa souffret
Santez Philomen d'ar poent ma voe merzeriet.

Er revelationou e tisqjont pen-da-ben
Qement a voa erruet gant Santez Philomen
En ur fêçon qer patant, ma eljont rei neuze
Oll detaillou a vuez demeus ar Santez-se.

Dizouguennadur corf Santez Philomen,

Lavaret hon eus e voa chommet corf ar Zantez
E Rom ebars en ur stat leun a dristidiguez,
Betec ar bloaves mil eiz cant ha pemp varnuguent,
Ma voe neuze enoret dre c'hraç Roue ar Zent.

Dom Frances a Lucia ha dom a Cesare,
Deut eus a Naples da Rom, dre urz ar Pab neuze;
Emàn evit gouarni dioces Potenza,
Hac a glasqe relegou demeus ar Zent brassa.

Pa voa e tal relegou ar Zantez Merzerez,
E santas en e galon calz laouenidiguez,
Hac e c'houlennas neuze corf ar Verzerez-màn
Da reposi gant enor en e Ilis dezàn.

Neuze gant solemnite en em hastjot d'e c'hass
Da Menmano, var auter Itron Varia C'hraç;
Preuven eme Sant-Bernard, d'an oll bobl christenien
voa agreabl da Zoue hor Zantez Philomen.

E statu a voe scultet neuze qerqent eno,
Ur garlantez a fleur caer d'e fenn a rê an dro;
En e dorn deo voa ur byr, hac ebars e dorn cleiz
Ur balmes, ur fourdilis : preuv chastete ha feiz.

Er bloa mil eiz cant trivac'h, ouspen daou varnuguent,
E voe c'hoant orni'r chapel caeroc'h calz eguet qent;
Digoret voe an arched a Santez Philomen;
Mes selaouit ar miracl, va breudeur christenien.

Qerqent m'oe disoloet d'ar bobl ar Santez-mà,
E voe an oll estonet er fêçon estrancha,
Rac chenchet doa a bostur; e oll ornamentchou
A voa caeroc'h, hac ar joa voa var e oll trêjou.

Derc'hent deiz ar Pantecost, diouz costez cleiz e fenn,
A voa noas, e poulsas prest eus a vléo ur guchen,
Arrenjet qer brao ha tra, ma vije lavaret
E voa o paouez beza gant ur soign vras fichet.

Pa voe güisqet a nevez a zillat caer, brillant,
En e c'havet calz brassoc'h d'ar re eno presant;
Coulz hac e arched ivez a sonjet gouscoude
A vije bet calz re vras, mes just avoalc'h e voe.

Ar C'hardinal-Arc'hescop demeus a guær Naples,
Deut evit ar bempet guech da velet ar Zantez,
En em gavas gant eston eno calz surprenet,
Ractal ma voe dirazan an arched digoret.

Epad ma voa occupet demeus e oferen
E fixe e zaoulagad var Santez Philomen,
Hac o comz ouz daou Escop a voa en e guever,
E lavaras deo sioul bras, gant ur galon dener.

« C'houec'h mis a so, Autrone, voe'n arched sciellet
» Dirac va daoulagad propr ebars e pemp andret,
» Ha ne voa qet ar Zantez evel ma mäs bremän :
» Ezet eo guelet eus bet chenchamant bras ennän. »

Qerqent an oll bobl a voa ebars en templ divin
En em stringas devot bras var bennou e zaoulin,
Evit pedi gant fervor hor Santez Philomen,
Gourvezet en e arched, e bisach oll laouen.

Re hor bez da niveri, ma rancfemp oll conta
Ar miraclou operet dre c'hraç ar Zantez-mä;
Credomp hep muiqen e zeo protejet calz en êe,
Hac ec'h obten alies e vœuyou ouz Doue.

Ret eo, eme Concil Trant, caout ha conserv bepret
Imach Doue, ar Verc'hes, ar Sent ha Sentezet,
Evit renta deo enor ha veneration,
Evel ma zeo ordrenet dre hon Religion.

Dom Rodago, Chaloni demeus Aprecina,
A voe galvet da gavet Escop Portanova,
Evit scrifa ar vuez a Zantez Philomen,
Ma elje servich da squer d'an oll bobl christenien.

Ar Chaloni a erru evit oboissa,
Mes qer clàn en em gave, n'elle qet a scrifa :
An Escop a boq perqent da imach ar Zantez,
Ha ractal eo pareet an den clàn leun souez.

A bep tu e tirede eno ur bobl immanç
Evit pedi ar Zantez d'obten dre e fuissanç
Yec'het ha soulajamant en o oll ezomou,
Hac oll e voent peurgarguet eus e donesonou.

Lavaret eller certen, hep beza tamallet,
E zeo impossubl nombri ar graçou e deus grêt
Santez Philomen atao d'ar re e invoqe,
Ar pezo so güir desteni eo caret gant Doue.

Ar vugaligou bian, coulz evel an dud vras,
Dre c'hraç Santez Philomen, galloudus a viscoas,
A obten soulajamant en eur dont d'e fedî;
Rac james ne abandon an neb a sonch enni.

Burzudou eus ar brassa e deveus operet
Da guement o deus enni ur gonfianç barfet.
Lennit gant soign e histor, me ho ped, christenien,
Hac e vezot devot bras da Santez Philomen.

Sant Yan eus a Damascen a deu da brezegui
Sevel Ilisou d'ar Zent, ha dont d'o veneri ;
En eur bedi anezo gant hon oll gonfianç
Hor bezo evit certen en êe hon recompanç.

Sant Augustin a lavar : Pa beder Merzerien,
Na dleer james goulen faveur na mad terrien,
Mes hepquen beza oll dign da heuill o vertuziou,
Evit ellout possedi demeuranç er joayou.

Rac-se eta, me ho ped, va breudeur christenien,
Imitit hor Merzerez, imitit Philomen,
Evit ellout parveni, pa guittaot ar vue,
D'ar c'hraç da veza ganti en barados Doue.

Beillit var ho taoulagad gant calz attantion,
Tec'hit ouz an nosvezion, goal gonversation;
Tec'hit ouz ar vanite, ouz an oll bombançou,
Ouz a voal gompagnunez ha demeus an dançou.

Un devotion solid a dle caout peb christen
Evit meritout faveur hor Santez Philomen;
Rac-se bet e peb amzer, eus a greiz ho calon,
An attachamant vrassa vit hon Religion.

Bezit atao beniguet, dreist oll, Doue Santel,
Doue admirabl atao en ho Sent, Eternel!
Doue just ha Doue crén, grit deomp dre bep effort
Beza oll dign diouzoc'h, Tad a visericord.

Leveromp peb a *Bater* hac ive peb a *Ave*
Vit hon Tad Santel ar Pab, vit an Ilis ive,
Ma reno ar Feiz Christen dre bêvar c'horn ar bed,
Vit en asgre an Ilis ma vimp oll unanet.

Autrou Arc'hescop Paris en deveus approuvet
Ma vije bet Relegou Philomen exposet;
Ha dre c'hraç Doue, bremâ en hor brô o gueler,
A drugarez an Autrou Escop eus Guemper.

D'ar Sul goude Anter-Eost eo fixet ar Pardon
En Ilis Landevennec, plaç a zevotion,
Unan demeus ar gôssa Ilisou Breiz-Izel,
Hac ar muia darempret gant ar Breizis fidel.

E Goengamp, Landreguer, ha plaçon al christen,
E zêus bet solemniset goüel Santez Philomen;
Abars nebeut vo guelet dre oll e Breiz-Izel
Celebri goüel ar Zantez gant devotion fidel.

Oc'h achui ar C'hantic, leveromp a galon
Gant un ene penetret a vouir devotion :
O Santez bras Philomen ! pedit evidomp-ni,
Ma zaimp dirac hon Doue ganeoc'h d'en adori.

Ar voerz-mâ a zo tennet demeus ul levr bian
Zo imprimet e Paris, var al levr a Lauzan,
Approuvet gant Doctoret demeus an Itali,
Sinet gant Escop Lauzan, hanvet Pier Tobi.

FIN.

Herves an anaoudeguez acquisitet var Santez Philomen,
e voe merzeriet d'an oad a 13 vloas, e Rom, dre urz
an impalaer Diocletien, vardro ar bloavez 300 goude
Guinivelez hor Zalver, hac e voe enterret er c'hao bras
destinet da receo corfou ar Verzerien. E c'horf a voe
disoloet er bloas 1802, evel a lenner er C'hantic-mâ.

E Rom e voa ur c'havarn diyusul dindan kær, hanvet
en gallec *Catacombe*, e pehini ec'h enterret guechal ar
gristenien hac en em guzent evit tec'hel diouz persecution
horrubl ar bayanet. Eno, ar gristenien a celebre ar
Mysteriou Santel e cuz, e canent meuleudiou Doue, ec'h
expliquent an Doctrin Gristen, e content combatjou ha
victoriou ar Verzerien, eus a bere ar c'horfou a voa bet

tennet eus ar flammou, pe demeus adre dent pe sqilfou an anevalet feroç, evit receo ar sepultur etouez o breudeur maleurus.

Ar beziou a zo renqet eno pen-da-ben da c'haleriou stris. Eno e zint placet en grotennou creuzet er vurailloù ha closet gant ur men plat, var behini e zeus peurvuia ur merq benac eus ar gristeniach hac eus an esperanç. Avichou e lenner ar seurt suppliç da behini e zeus dleet ar gurunen a verzerenti.

E Rom e voa ur plaç hanvet *Arèn*, pe blacen vras, pehini a vije guechall distrempet eus a voad un niver brasa Verzerien. Eno ec'h exposet anezod'al loenet guez, hac ar bobl, qer cruel eguet an tigret hac al leonet, renqet eno en dro hac hep danger a guemere plijadur o velet ur seurt carnach eüzus. « Ar Gristenien ! ar Gristenien d'an anevaled » a grient-ii, ha qerqent ar Gristenien baour a vije didreinet var ar plaç evit beza difframmet etre dent ha sqilfou al loened furius, hac ar bobl cruel a yude gant ur vouez infernus : « An anevaled ! an anevaled !... » Hac ar bobl rouane-se ne voaint contant nemet pas velent difframmet a bastellou memprou ar Verzerien baour, pere a velet c'hoas a lodennou o finval a beb tu !

